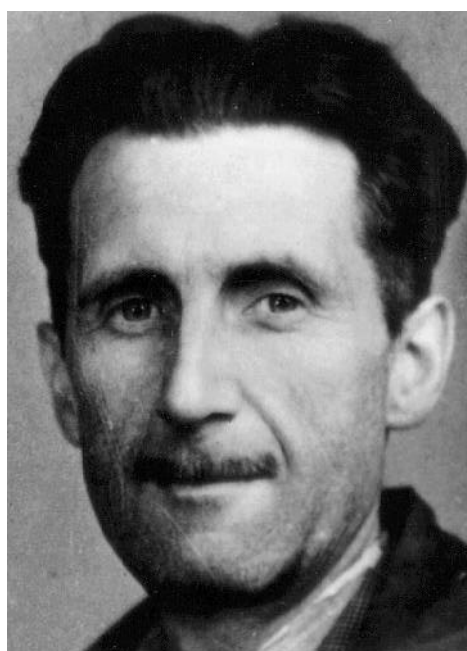

DOMAČE BRANJE

GEORGE ORWELL

ROMAN: **1984**

***PISATELJ: GEORGE ORWELL, PREDSTAVITEV**

George Orwell (pravo ime Eric Arthur Blair), britanski pisatelj se je rodil 25. junija 1903. Bil je drugi otrok, imel je še dve sestri. Njegova mati je bila Francozinja oče pa Indijec. Pisatelj je družbeni položaj svoje družine označil kot nižji-srednji razred. Obiskoval je anglikansko pripravljalno šolo, zaradi odličnega uspeha so ga starši vpisali v deško internatno šolo. V tej šoli se zaradi nenehnega občutka manjvrednosti med sošolci ni dobro počutil. S pridnim učenjem si je prislužil štipendijo za nadaljnje šolanje. Po šolanju se je pridružil indijski policiji in delal izpite, da se je lahko začel delati na indijskem uradu. Nato je poučeval na majhni deški šoli, objavljaj svoje članke, komentarje. Poročen je bil z Eileen, ki je bila po rodu Irka in je kot štipendistka diplomirala iz angleščine, nato pa poučevala v majhni dekliški šoli. Zaradi španske vojne, v kateri je bil ranjen, je zbolel za tuberkulozo, ta ga je za 6 mesecev priklenila na posteljo. Nato mu je čez nekaj let zaradi srčne kapi umrla mati. Če kakšno leto se z ženo odločita posvojiti dečka Riharda. Leta 1946 se mu zdravje zelo poslabša zaradi krvavenja iz pljuč, zato za nekaj časa opusti pisanje. Kmalu si opomore, ponovno začne s pisanjem in napiše roman 1984 ki izide leta 1949. Leta 1950, star je bil 46 let, pa ga ponovno napade bolezen pljuč, ki je zanj na žalost usodna.

***DELO: 1984, OPIS DELA**

Roman 1984 se dogaja, ko je svet razdeljen na tri velike države Eastazijo, Evrazijo in Oceanijo. Glavni junak je Winston Shmit, in živi v Oceaniji (obsega celino Ameriko, Veliko Britanijo, Avstralijo in jug Afrike in je stalno v vojni ali z Evrazijo ali pa z Eastazijo), kjer se roman dogaja. Winston je zaposlen v Ministrstvu na Oddelku za dokumentacijo. Bilo je več ministrstev: resnice, ki se je ukvarjalo z novicami, zabavo, prosveto in umetnostjo; miru, ki se je ukvarjalo z vojno; ljubezni, ki je vzdrževalo red in postavo; obilja, ki je bilo odgovorno za gospodarske zadeve. Winstonova naloga je bila, da popravlja zgodovino Oceanije oz sveta. To je seveda nelogično, ampak je res Winston je popravljaj zgodovino, pisal je v Novoreku. Novorek pa je bil uradni jezik Oceanije. Da na kratko obrazložim, kaj je mislil z besedo novorek → včasih je imel angleški jezik veliko manj besed, kot jih ima sedaj npr. rekli so slab, niso pa poznali besede dober ampak so rekli ne slab. Če preidem nazaj k vsebini, nisem še omenila besede telekran, to je bila naprava, ki jih je 24 ur na dan, 7 dni v tednu pravzaprav vedno in povsod opazovala, za tem pa je bil Veliki brat. Obenem je predvajal glasbo in poročila, ki so bila sama laž. Nič ni bilo resničnega, vse je bilo izmišljeno. To je bil možki, z velikim obrazom in brki, ki je bil vodja Oceanije, nekakšen vladar, ki je nadzoroval celotno ozemlje s telekranom. Pred njim niso mogli ničesar skriti. Winston se je spraševal, ali je bilo boljše življenje pred revolucijo oz. tako imenovano vojno med Oceanijo in Evrazijo (noben človek ni vedel, ali sploh vojna še traja) ali je boljše sedaj, ko imajo tak nadzor. Normalni stik med ženo in možem je bil

ukinjen. Ljubezen med njima ni bila pomembna, bila je celo prepovedana. Edini namen je bil zaploditev otroka, brez kakršnega koli spolnega užitka, saj so orgazem znanstveniki poskušali ukiniti. Zaupanja v družini ni bilo več, mož ni mogel zaupati ženi, še najmanj pa svojim otrokom. To je bila zvijska, zaradi katere je bil vsakdo dan in noč obdan z obveščevalci, ki so ga poznali. Ožja Partija je uporabila res vse možne metode, da je dosegla, da je posameznik ljubil in bil zvest le Velikemu bratu. Niso želeli, da porabljuje energijo za svoje užitke, želeli so, da jo v celoti vložijo le za državne namene in da se zanimajo le za Velikega brata. Winston je bil mnenja, da včasih ni bilo tako. Odločil se je da se bo pozanimal, pri kakšnem starejšem človeku. In res Winston le najde v jedilnici, kjer so imeli kosilo, starejšega prijatelja, ki mu je zaupal in ga povprašal, kdaj se lahko dobita, da bi se malo pogovorila. Pogovarjala sta se zelo potihoma in naskrivaj, saj bi jih lahko Veliki brat skozi telekran opazil in razkrinkal. To pa ne bi bilo dobro, saj bi ponju prišla Miselna policija in ju odpeljala, kasneje pa ubila. Zato sta si šla natočit džin, ki so ga ljudje tistega časa zelo radi pili. V ministrstvu je spoznal tudi fanta, ki je pisal Novorek oz slovarje. Fant mu je vneto razlagal samostalnike, pridevnike, glagole, ampak njega to ni kaj prida zanimalo, saj je zelo pogosto razmišljal o Velikemu bratu, o sedanjem življenju, o preteklosti, Miselni policiji, ki mu ni dala miru ne po dnevi in ne ponoči. Živel je v skromnem stanovanju, v katerem je pisal dnevnik. Tako imenovan zvezek, ki ga je Shmit kupil čez cesto v starinarnici, je imel skrbno spravljen v predalu pod pisalno mizo. Dnevnik je začel pisati 4. aprila 1984, najprej je napisal nekaj malega o Novoreku, nato kakšen se mu je zdel vojni film, ki ga je šel gledat v kino. Nekega dne so na ministrstvu, na oddelku za dokumentacijo, kjer je delal Winston, pripravljali na telekranu Dvominutno sovraštvo. Odlomek je govoril o sovražniku ljudstva Emmanuela Goldsteina, bil je nasprotnik Velikega brata. Tisti dan je Shmit opazil O'Brein, to je bil moški ki je bil član ožje Partije. Prebivalstvo Oceanije so delili na tri sloje: najnižje je bila raja (edina družbena skupina, ki je ohranila svojo človeškost in ki je zmožna preseči vse nasilje in oblast angleškega socializma s katerim je zaznamovana oceanijka držba), ki je bila najrevnejša, nato člani Partije, ki so bili tako imenovani normalni ljudje, delavci.. in še člani ožje Partije, ki pa so bili sami pomembnejši in med njimi je bil tudi O'Brein, ampak zgodba se pripelje do čisto drugačnega konca. Imenovani član Partije, je bil prijazen človek, vsaj Winstonu se je zdel s časoma, ko ga je spoznal in ko sta pri njem doma malo poklepetala in se poveselila z rdečim vinom, ki je bilo redkost, če so ga sploh imeli. Seveda se je Winstonu zdel prijazen, na zunaj je bil, ampak imel je čisto drugačen namen z njim. Čeprav so ljudje imeli hrano in obleko se je Winstonu zdelo, da slabše živijo, saj niso imeli svobode in zasebnega življenja, ki ga vsak potrebuje za normalno življenje. Kmalu zatem, ko je glavni junak spoznal člana ožje Partije, je pri kosilu opazil dekle, ki je nikoli prej ni videl. Zdelo se mu je zelo zanimiva. Takoj se ji ni upal približati, nekaj časa je zbiral pogum, tudi zaradi telekrana Velikega brata, da ga ne bi odkril, ker se ji je približal, saj je bilo to strogo prepovedano. Bilo je večer ko je Winston zaključil z delom in pohitel domov, da bo pravočasno doma, med potjo je pred seboj zagledal dekle, ki jo je opazoval v jedilnici. Zasedoval jo je do doma. V mislih je imel, da bi jo

s kamenjem po glavi. Ampak to samo zato, ker je ni mogel imeti, ker mu ni bila podrejena, ker z njo ni mogel imeti spolnega odnosa, saj je bilo to prepovedano. Bil je tudi poročen a se je s svojo ženo Katarino razšel. Znova in znova se je spraševal. s katero državo je Oceanija v vojni, nikakor ni mogel ugotoviti, saj se je zgodovina vedno spreminjala, dobil je ukaz in moral jo je spremeniti. Tej puncici, ki jo je videl v jedilnici, se je s časoma hotel približati, a mu to ni uspelo, zaradi telekrana in še zaradi nekateri ljudi, ki so mu zapirali pot oz mu jo prekrizali. Tako se je sčasoma ona približala njemu. Približala se mu je tako ,da mu je v roko stisnila listek, na katerem je pisalo ljubim te. Ime ji je bilo Julija in je delala na oddelku za fikcijo. Winstona je to zelo presenetilo, saj kaj takega ni pričakoval. Potem sta se zmenila, kje se dobita in sta se končno po velikemu trudu dobila. Postala sta ljubimca. Sprva Winstonu ni bilo do razmerja, saj dolgo ni imel ženske, le enkrat je obiskal eno od prostitutk. Julija je potem prevzela vajeti v svoje roke in mu pokazala svoje vrline. Nekaj časa sta se dobivala v gozdu, za grmičevjem, nato pa počasi vedno na drugem mestu, da ne bi kdo ugotovil, da sta ljubimca. Dobivala sta se tudi na glavnem trgu, kjer je bilo veliko ljudi, hodila sta en zraven druga, se bežno pogledala in to je bilo vse, saj telesnega stika v javnosti nista smela imeti, zaradi Velikega brata. Potem sta se s časoma začela dobivati v sobi nad starinarno in uživala skupne trenutke. Julija mu je prinesla stvari, ki so bile zelo redke, npr. kava, vino, čokolada. Julija in Winston sta se imela kar nekaj časa lepo, dokler ju ni nekega večera presenetila Miselna policija in ju odpeljala v zapor. To pa zato ker je Winston slepo zaupal O'Breinu. Ta mu je dal knjigo Goldsteina, ki pa je bil največji sovražnik Velikega brata. Winston Shmit je to knjigo prebral, a v njej ni izvedel veliko novega, kar je že vedel. V zaporu so Shmita zelo mučili. Najprej so ga posedli v celico s desetimi ljudmi. Bilo je komaj dosti prostora, zelo so bili na tesnem. Čakal je da ga pokličejo v sobo 101, ampak ni vedel, zakaj oz. kaj je v sobi 101, na koncu mu je bilo žal, da si je želel tja. V tej sobi je O'Brien mučil nasprotnike Velikega brata, Partije. Čeprav se je sam pretvarjal, da je njihov nasprotnik, se pravi je bil tudi on izdajalec, saj je on vabil ljudi naj bojo proti Partiji. Najprej je šel na zaslišanje, in je bil zelo presenečen, da je na takem mestu srečal O'Briena, nasproti njega je sedel in ga zasliševal. Najprej Winstonu ni bilo čisto jasno, kaj se gredo in kaj dela tukaj. Ko je končno dojel, se je postavil O'Brienu nasproti in ga začel napadati, to pa je prevedlo še do slabšega položaja. O'Brain je imel vse moči v svojih rokah, delal je, kar se mu je zahotelo in je peljal Winstona v sobo 101, kjer je potekalo mučenje z elektriko. Winstona so privezali na stol in ga mučili. Mučili so ga več dni, mesecev, da bi dal kaj iz sebe, da bi izdal Julijo. Nekega popoldneva mu je O'Brien povedal, da ga je Julija izdala, Winston mu takoj ni verjel in si mislil svoje. A s časoma je predvidel, da ima prav. Ampak on je ljubil Julijo in je ni hotel izdati. Po dolgem več mesečnem mučenju več je Winston postal zelo slaboten, shujšal je za 25 kilogramov, začeli so mu izpadati zobje in lasje. Obraz je imel oplahel, koža je visela iz njega. Ko se je pogledal v ogledalo, se je sam sebe ustrašil. O'Brien je za izgovor, da je tak rekel, da mora pač vse priznati in vse povedati in vsakega omeniti, med njimi mora biti tudi Julija. Winston se s temu ni strinjal. Čeprav so ga tresli z elektriko in visoko močjo, Winston ni priznal.

Za nekaj časa so ga pustili pri miru, da si opomore. In res Winston, se je začel rediti in prihajati k sebi, dobil je tudi nove zobe, zobno protezo, s katerim si je povrnil vsaj malo lepote, ki jo je imel. Nekega dne pa ponovno pride O'Brein do njega in ga pokliče v sobo 101. Pravili pa so da te najprej izmučijo, potem pa dobiš metk v glavo. Winston je mislil, da je prišel njegov čas. Ampak ne, O'Brien mu je pripravil nekaj slabšega, podgane. Winston jih ni mogel videti, gnusile so se mu. O'Brien je rekel, da mu jih bo spustil v obraz če ne bo izdal Julije, Winston se je dolgo upiral in branil, a ravno še pravi čas je izdal Julijo, rekel je naredite to njej, ne meni, njej. In tako je bilo konec mučenja za Winstona. Čez čas so ga spustili na prostost, mu spremenili obraz, dobil je novo službo z boljšo plačo. Kmalu po izpustitvi je srečal Julijo, dogovorila sta se da se dobita. In res sta se. Julija mu je priznala, da ga je izdala in mu razložila, zakaj. Iz istega razloga kot Winston njo. Odšel je z njo na vlak in se sredi poti izgubil med množico. Potem je ni nikoli več videl. Tako je Winston ostal sam in poslušal perico kako poje, začel je zahajati v bar ter igrati šah in piti džin. Opazil je dva otroka na ulici z materjo, takrat se je spomnil, kdaj je zadnjič videl svojo mamo, in začel razmišljati o njej ali je sploh živa, kje je. Nazadnje jo je videl tisti dan, ko je svoji mlajši sestrici vzela čokolado, ki ni bil njegov delež. Mama je bila huda, on pa je pobegnul ven. Ko se je vrnil domov, ni bilo ne matere in ne sestrice, mislil je da so ju poslali v taborišče. Nato je nadaljeval s pitjem džina in igranjem šaha.

Knjiga je znanstveno fantastični roman. Pravijo mu tudi antiutopični roman. Sestavljen je iz treh poglavij. Posamezna poglavja v poglavju pa so označena z rimskimi številkami. Knjiga 1984 spada med moderne romane. Ker so nekateri odlomki napisani kot tok zavesti, oz. opisuje spomine, ni olepševanja in prekrivanja dogodkov. Veliko je razmišljanja, kako je bilo v preteklosti. Pisatelj je hotel z romanom povedati to, da na koncu vsak prizna resnico oz. jo pove, če je pod težkim pritiskom, pa čeprav mu oseba, ki jo noče izdati, zelo veliko pomeni, jo izda saj se gre za vsakega posameznika in brani vsak sebe. Čas in prostor sta določena, dogaja se v 20. stoletju, dogajalni prostor pa je Oceanija. Pripovedovalec je večino časa tretjeosebni, razen kadar pride do monologa ali dialoga.

***MOJE MNENJE:**

Roman 1984 je zanimiv, vreden, da ga prebereš. Res da je njegova vsebina zanimiva, te pritegne k branju, je pa po eni strani zelo krut. Npr. primer iz romana, da otroci gledajo, kako obešajo ljudi, ali pa ko je hotel Winston s kamenjem nad žensko, samo zato, ker je ni mogel imeti oz. ni mogel imeti spolnega odnosa z njo, da tako mučijo ljudi, kot so Winstona, da prizna eno stvar... Ko sem kaj takega prebrala, me je zelo šokiralo. Med branjem sem bila večkrat zelo ogorčena nad tako vsebino. Roman me je po

domače povedano med branjem napsihiral. Čuden občutek sem dobila. Ali je bilo mogoče kdaj to res in podobno, sem se spraševala.. Je pa res, da so današnje oddaje oz. resničnostni šov posnet po tej knjigi. Bilo je tudi veliko nejasnosti, sploh na začetku, se mi ni sanjalo kakšno Ministrstvo je to, kaj misli z Miselno policijo, kako zgleda telekran in podobno. Šele na sredini romana sem dodobra dojela, kaj sploh hoče povedati knjiga oz. o čem govori, kaj mi pripoveduje. Nisem razumela, kaj misli z Novorekom.

Roman je dokaj težek. Veliko govori o zgodovini in vojnah, o slovarjih in besedah, kar pa se mi zdi, da uniči pestrost zgodbe.